

VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS

TARYBOS NARYS ALMANTAS STANKŪNAS

Vilniaus m. savivaldybės merui Valdui Benkunskui

Kopija:

Vilniaus m. savivaldybės Administracijos direktoriui Adomui Bužinskui

Vilniaus m. savivaldybės Civilinės saugos skyriaus vedėjui Žygimantui Solovjovui

I 2026-06-10 Nr. A51- /26(3.3.2.26E-CIV)
2026-05-21

DĖL VILNIAUS M. ESANČIŲ SLĖPTUVIŲ PANAUDOJIMO, PAKARTOTINIS UŽKLAUSIMAS

Savo 2026-05-21 rašte ta pačia tema nurodžiau, kad „...gyventojų pasitraukimas oro pavojaus metu į priedangas tik iš dalies sprendžia saugumo klausimą, nes priedangos negali apsaugoti tiesioginio pataikymo atveju. Pilna apsauga yra galima tik specialiai įrengtose slėptuvėse.“

Toliau paprašiau pateikti tokią informaciją:

1. „Kiek ir kokio dydžio slėptuvių yra Vilniaus m., kurios buvo įrengtos iki Lietuvos nepriklausomybės atgavimo ir yra valdomos privačių fizinių ar juridinių asmenų? Kur jos yra išsidėsčiusios?
2. Kokie galėtų būti preliminarūs kaštai išpirkti minėtas slėptuves ir pritaikyti slėptis gyventojams oro pavojaus atveju? Ar esate pasirengęs svarstyti slėptuvių išpirkimo klausimą?
3. Kokios galimybės būtų įveiklinti privatizuotas slėptuves, kad jos tarnautų papildomiems visuomenės poreikiams tokiu būdu, kad nebūtų trukdoma jas naudoti pagal tiesioginę paskirtį?“

VMS Civilinės saugos skyriaus vedėjo Žygimanto Solovjovo 2026-06-05 atsakyme buvo nurodyta:

„Informacija ir duomenys apie privačių fizinių ar juridinių asmenų nuosavybės teise valdomas patalpas, kurios istoriškai galėjo būti registruotos kaip slėptuvės, nėra kaupiami ir/ar administruojami. Nekilnojamojo turto registro duomenis tvarko VĮ Registrų centras. Tačiau svarbu atkreipti dėmesį, kad vien istoriniai registro duomenys neleistų objektyviai įvertinti tokių patalpų tinkamumo civilinės saugos reikmėms, kadangi dalis jų per laiką galėjo būti rekonstruoti, pakeista jų paskirtis, technologinė įranga arba visiškai prarastos apsaugines savybes užtikrinančios konstrukcijos.

Pasikeitus valstybės teisinei formai, t. y. paskelbus mobilizaciją ar karo padėtį, savivaldybė galėtų gauti duomenis iš VĮ Registrų centro apie statusą išlaikiusią infrastruktūrą ir rekvizuoti turtą civilinės saugos funkcijai t. y. gyventojų apsaugai atlikti. Atkreiptinas dėmesys, kad rekvizicija taip pat atliekama kompensuojant už rekvizuotą turtą.

Informuojame, kad preliminarinių kaštų, susijusių su galimu privačių slėptuvių išpirkimu bei jų pritaikymu gyventojų apsaugai, įvertinimas nėra atliktas. Tokiam vertinimui reikalinga detali kiekvieno objekto techninės būklės analizė, inžinerinių sistemų įvertinimas, atitikties galiojantiems statybos ir civilinės saugos reikalavimams nustatymas.

Pažymėtina, kad šiuo metu sprendimai dėl sisteminio privačių slėptuvių išpirkimo nėra priimti. Vadovaujantis valstybės formuojama civilinės saugos politika ir turimais finansiniais ištekliais, prioritetas teikiamas priedangų tinklo plėtrai bei gyventojų trumpalaikės apsaugos užtikrinimui.

Privatizuotų slėptuvių įveiklinimas visuomenės poreikiams galėtų būti svarstomas bendradarbiaujant su turto savininkais. Tarp galimų priemonių galėtų būti: sutartys su savininkais dėl patalpų panaudojimo ekstremaliųjų situacijų metu; dalinis finansavimas ar kompensaciniai mechanizmai už patalpų pritaikymą civilinės saugos reikmėms. Kartu pažymėtina, kad tokių sprendimų įgyvendinimas reikalautų aiškaus teisinio reglamentavimo bei finansavimo šaltinių užtikrinimo valstybės ar savivaldybės lygmeniu.“

Atkreipiu dėmesį, kad poreikis maksimaliai didesniai slėptuvių skaičiui, turint omenyje, kad masinės tiesioginės oro atakos metu priedangos neužtikrins gyventojų saugumo, o tiesioginio pataikymo atveju priedangos gali tapti masinių civilinių gyventojų žūties priežastimis, gali atsirasti netikėtai ir nebus laiko atlikti visus reikalingus įstatymų pakeitimų, organizacinius ir techninius darbus privačių slėptuvių panaudojimui.

Iš jūsų atsiųstos informacijos apie savivaldybės valdomas slėptuves matosi, kad bendras slėptuvių dydis yra 1685 m². Tai yra labai mažas dydis Vilniui. Taip pat slėptuvės yra išdėstytos netolygiai mieste, tik keliose seniūnijose ir iš to skaičiaus 691 m² slėptuvė yra Antakalnio 57 po Vilniaus m. klinikinė ligoninė.

Dėl minėtų priežasčių skaitau, kad **būtina nedelsiant** atlikti tokius darbus:

1. Paskelbti viešą kreipimąsi į Vilniuje slėptuves valdančius privačius subjektus, kad susisiektų su savivaldybe dėl galimybės bendradarbiauti panaudojant jų valdomas slėptuves miestiečių apsaugai.
2. Kreiptis į centrinės valdžios institucijas, kad jos priimtų atitinkamus teisės aktus/nutarimus/pavedimus, kurie leistų savivaldybei gauti duomenis iš VĮ Registrų centro apie statusą išlaikiusią privačių subjektų valdomų slėptuvių infrastruktūrą ir nesant pakeistai valstybės teisinei formai, t. y. nepaskelbus mobilizacijos ar karo padėties.
3. Kreiptis į centrinės valdžios institucijas, kad jos priimtų atitinkamus teisės aktus, kuriais remiantis savivaldybė galėtų atliktų privačių subjektų valdomų slėptuvių patalpų įvertinimą/analizę dėl jų tinkamumo civilinės saugos reikmėms, o nesant tokiems teisės aktams kreiptis į patalpų savininkus, kad jie abipusio geranoriško susitarimo pagrindu suteiktų galimybę savivaldybės atstovams atlikti tokį įvertinimą/analizę.
4. Atlikti preliminarų kaštų, susijusių su galimu privačių slėptuvių išpirkimu bei jų pritaikymu gyventojų apsaugai, įvertinimą, remiantis aukščiau minėta detalio kiekvieno objekto techninės būklės analize, inžinerinių sistemų įvertinimu, atitikties galiojantiems statybos ir civilinės saugos reikalavimams nustatymu.
5. Įvertinti galimybę išpirkti privačias slėptuves ir jas įveiklinti visuomenės poreikiams o taip pat sudaryti sutartis su savininkais dėl patalpų panaudojimo ekstremaliųjų situacijų metu
6. Parengti Vilniaus m. tarybos sprendimus ir pateikti juos svarstyti tarybai dėl galimų neatidėliotinų veiksmų, kurie leistų užtikrinti didesnę slėptuvių prieinamumą tam panaudojant privačių subjektų valdomas slėptuves ir/arba dėl delegavimo įgaliojimų savivaldybės administracijai skubiai priimti ir įgyvendinti atitinkamus sprendimus iškilus poreikiui ir trūkstant laiko sprendimų patvirtinimui taryboje.

Viliuosi, kad jūs atsakingai įvertinsite būtinybę imtis proaktyvių mano pasiūlytų veiksmų ir pasyviai nelauksite kol sprendimus priims nacionalinės institucijos.

Tikiu, kad nacionalinių institucijų sprendimų priėmimą galėtų paspartinti aktyvus TS-LKD atstovaujančių Seimo narių įsitraukimas.

Lauksiu atsakymo dėl to, kokių veiksmų ketinate imtis.

Tarybos narys

Almantas Stankūnas